ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 2. júna 2005 *

Vo veci C-174/04,

ktorej predmetom je žaloba o nesplnenie povinnosti podľa článku 226 ES, podaná 13. apríla 2004,

Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: E. Traversa a C. Loggi, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalobkyňa,

proti

Talianskej republike, v zastúpení: I. M. Braguglia, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci P. Gentili, avvocato dello Stato, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalovanej,

* Jazyk konania: taliančina.

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory P. Jann (spravodajca), sudcovia K. Lenaerts, N. Colneric, K. Schiemann a E. Juhász,

generálna advokátka: J. Kokott,

tajomník: R. Grass,

so zreteľom na písomnú časť konania,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 3. marca 2005,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Komisia Európskych spoločenstiev svojou žalobou navrhuje, aby Súdny dvor určil, že zákonný dekrét (decreto-legge) č. 192 z 25. mája 2001 (GURI č. 120 z 25. mája 2001, s. 4), premenený na zákon č. 301 z 20. júla 2001 o naliehavých ustanoveniach na zachovanie procesov liberalizácie a privatizácie osobitných oblastí verejných služieb

(legge č. 301, recante disposizioni urgenti per salvaguardare i processi di liberalizzazione e privatizzazione di specifici settori dei servizi pubblici) (GURI č. 170 z 24. júla 2001, s. 4, ďalej len „zákonný dekrét č. 192/2001"), je nezlučiteľný s článkom 56 ES v časti, v ktorej stanovuje automatické vylúčenie hlasovacích práv spojených s balíkmi akcií presahujúcimi limit 2 % základného imania spoločností v odvetví energetiky a plynárenstva.

Právny rámec

Právo Spoločenstva

2 Článok 56 ods. 1 ES znie takto:

„v rámci ustanovení tejto kapitoly sú zakázané všetky obmedzenia pohybu kapitálu medzi členskými štátmi a tretími krajinami."

3 Príloha I smernice Rady 88/361/EHS z 24. júna 1988, ktorou sa vykonáva článok 67 zmluvy (Ú. v. ES L 178, s. 5), obsahuje nomenklatúru kapitálových pohybov uvedenú

v článku 1 tejto smernice (ďalej len „nomenklatúra v prílohe smernice 88/361"). Vymenováva najmä tieto kapitálové pohyby:

„I. Priame investície ...

1. Zakladanie a rozširovanie pobočiek alebo podnikov, ktoré patria výlučne osobe poskytujúcej kapitál, a úplné nadobúdanie existujúcich podnikov.

2. Spoluúčasť na nových alebo existujúcich podnikoch so zreteľom na nadväzovanie alebo udržiavanie trvalých hospodárskych prepojení.

..."

4 Podľa vysvetľujúcich poznámok nachádzajúcich sa na konci prílohy I smernice 88/361 sa za „priame investície" považujú:

„Investície všetkých druhov, ktoré boli vykonané fyzickými osobami alebo obchodnými, priemyselnými alebo finančnými podnikmi a ktoré slúžia na vytvorenie a udržanie trvalých a priamych prepojení medzi osobou poskytujúcou kapitál a podnikateľom alebo podnikom, ktorému sa kapitál poskytuje na účely vykonávania

jeho hospodárskej činnosti. Tento pojem sa preto musí chápať v čo najširšom zmysle.

...

Pokiaľ ide o podniky uvedené v bode I — 2 nomenklatúry, ktoré majú postavenie akciových spoločností, ide tu o spoluúčasť vo forme priamych investícií, kde akcie vo vlastníctve fyzickej osoby, iného podniku alebo akéhokoľvek iného vlastníka umožňujú akcionárovi, buď na základe ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov o akciových spoločnostiach, alebo na základe iných ustanovení, efektívne sa zúčastňovať na riadení alebo kontrole spoločnosti.

...“

5 Nomenklatúra v prílohe smernice 88/361 zahŕňa takisto tieto kapitálové pohyby:

„III. Operácie s cennými papiermi, s ktorými sa bežne obchoduje na kapitálovom trhu ...

...

A. Transakcie s cennými papiermi na kapitálovom trhu

1. Nadobúdanie domácich cenných papierov obchodovaných na burze cenných papierov cudzozemcami ...

...

3. Nadobúdanie domácich cenných papierov neobchodovaných na burze cenných papierov cudzozemcami ...

..."

Vnútroštátna právna úprava

6 Článok 1 ods. 1 a 2 zákonného dekrétu č. 192/2001 stanovuje:

„Pokiaľ v Európskej Únii nebude vytvorený úplne konkurenčný trh v oblasti elektrickej energie a zemného plynu, platia pre udelenie alebo prevod povolení alebo koncesií v zmysle decreti legislativi č. 79 zo 16. marca 1999 o elektrickej energii a č. 164 z 23. mája 2000 o vnútroštátnom trhu zemného plynu so zreteľom na zabezpečenie prebiehajúcich procesov liberalizácie a privatizácie v týchto oblastiach

podmienky uvedené v odseku 2, pokiaľ ide o právnické osoby priamo alebo sprostredkovane ovládané štátom alebo inými verejnoprávnymi inštitúciami, ktoré majú na svojom vnútroštátnom trhu dominantné postavenie, ktorých účastiny nie sú kótované na regulovaných finančných trhoch, a ktoré nadobudnú priamo alebo sprostredkovane alebo prostredníctvom tretej osoby, aj na základe časovo obmedzenej verejnej ponuky alebo verejnej ponuky s odloženou účinnosťou, účasti vo výške viac ako 2 % základného imania spoločností, ktoré priamo alebo prostredníctvom ovládaných alebo prepojených spoločností vykonávajú činnosť v uvedených oblastiach. Celkový limit 2 % sa vzťahuje na samotnú právnickú osobu, ako aj na skupinu, ku ktorej patrí, teda na ovládajúcu právnickú osobu, aj keď nemá právnu formu spoločnosti, na ovládané spoločnosti a spoločne ovládané spoločnosti, ako aj na prepojené spoločnosti. Tento limit sa týka aj právnických osôb, ktoré priamo alebo sprostredkovane, aj prostredníctvom ovládaných alebo prepojených spoločností, fiduciárnych spoločností alebo iných osôb, sú aj za účasti tretích osôb stranami dohody o zhodnom výkone hlasovacích práv alebo vedľajších dojednaní.

V prípade prekročenia limitu stanoveného v prvom odseku je hlasovacie právo spojené s účasťou vo výške presahujúcej tento limit automaticky okamihom udelenia alebo prevodu povolení alebo koncesií podľa odseku 1 vylúčené a nebude vzaté do úvahy ani pri určení kvóra poradných zhromaždení. Nemožno vykonávať ani právo na nadobudnutie alebo upísanie, ktoré je časovo obmedzené alebo má odloženú účinnosť."

Konanie predchádzajúce sporu

7 Listom z 23. októbra 2002 Komisia oznámila talianskej vláde, že podľa nej je zákonný dekrét č. 192/2001 v rozpore s ustanoveniami Zmluvy o voľnom pohybe kapitálu v časti, v ktorej pre podniky pôsobiace v odvetviach energetiky a plynárenstva stanovuje automatické vylúčenie hlasovacích práv spojených s účasťami vo výške

viac ako 2 %, pokiaľ tieto účasti získajú verejné podniky. Vyzvala teda túto vládu, aby jej v lehote dvoch mesiacov predložila svoje pripomienky.

8 Talianska vláda odpovedala, že aj keď zákonný dekrét č. 192/2001 zakladá obmedzenie voľného pohybu kapitálu, napriek tomu predstavuje jediný vhodný prostriedok na ochranu talianskeho trhu pred formami investícií, ktoré nerešpektujú kritériá voľnej súťaže.

9 Komisia tieto pripomienky nepovažovala za dostačujúce na to, aby odôvodnili takúto právnu úpravu, a preto adresovala 11. júla 2003 Talianskej republike odôvodnené stanovisko, v ktorom ju vyzvala, aby tomuto stanovisku v lehote dvoch mesiacov vyhovela.

10 Keďže talianska vláda na odôvodnené stanovisko neodpovedala, Komisia sa rozhodla podať na Súdny dvor túto žalobu.

O žalobe

Tvrdenia účastníkov konania

11 Odvolávajúc sa na rozsudky Súdneho dvora zo 4. júna 2002, Komisia/Portugalsko (C-367/98, Zb. s. I-4731); Komisia/Francúzsko (C-483/99, Zb. s. I-4781); Komisia/

Belgicko (C-503/99, Zb. s. I-4809); z 13. mája 2003, Komisia/Španielsko (C-463/00, Zb. s. I-4581) a Komisia/Spojené Kráľovstvo (C-98/01, Zb. s. I-4641), Komisia tvrdí, že zákonný dekrét č. 192/2001 zavádza rozdielne a obmedzujúce zaobchádzanie s investíciami vykonanými určitou skupinou investorov, a tým bráni voľného pohybu kapitálu v rámci Spoločenstva. Každý verejný podnik iného členského štátu ako potenciálny záujemca je touto právnou úpravou odrádzaný od nadobudnutia účasti na spoločnostiach pôsobiacich v odvetviach energetiky a plynárenstva, pretože nemá možnosť účinne participovať na rozhodovaní týchto spoločností a vykonávať vplyv na ich riadenie.

12 Článok 56 ES nerozlišuje ani medzi diskriminačnými a nediskriminačnými opatreniami, ani medzi verejnými a súkromnými podnikmi. Hoci tento článok pojem „pohyb kapitálu" nedefinuje, v zmysle nomenklatúry v prílohe smernice 88/361 sa tento pojem vzťahuje aj na priame zahraničné investície. Charakterizuje ho najmä možnosť efektívne sa zúčastňovať na riadení spoločnosti a na jej kontrole. Nadobudnutie účasti, ako aj plný výkon hlasovacích práv spojených s touto účasťou teda spadajú pod pojem „pohyb kapitálu".

13 Talianska vláda navrhuje zamietnutie žaloby.

14 Zákonný dekrét č. 192/2001 nezakladá nijaké diskriminačné zaobchádzanie. Týka sa rovnako nadobudnutia účasti zo strany domácich verejných podnikov, ako aj nadobudnutia účasti verejnými podnikmi iných členských štátov.

15 Navyše, obmedzenie hlasovacích práv nezasahuje do voľného pohybu kapitálu vo všetkých prípadoch. Talianska vláda v tejto súvislosti ako príklad uvádza články 85 až

97 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/34/ES z 28. mája 2001 o prijímaní cenných papierov na kótovanie na burze cenných papierov a o informáciách, ktoré sa o týchto cenných papieroch musia zverejňovať (Ú. v. ES L 184, s. 1) a článok 10 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/39/ES z 21. apríla 2004 o trhoch s finančnými nástrojmi, o zmene a doplnení smerníc Rady 85/611/EHS a 93/6/EHS a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/12/ES a o zrušení smernice Rady 93/22/EHS (Ú. v. ES L 145, s. 1), ktoré priamo vykonávajú článok 56 ES. Tieto ustanovenia, ktoré takisto umožňujú obmedziť hlasovacie práva s cieľom vyhnúť sa tomu, aby sa jednoduchá kapitálová investícia zmenila na účinnú možnosť kontroly a riadenia spoločnosti, nie sú sami osebe nezlučiteľné so zásadou voľného pohybu kapitálu.

16 Zákonný dekrét č. 192/2001 je s voľným pohybom kapitálu zlučiteľný najmä z toho dôvodu, že sa usiluje o naplnenie cieľov Spoločenstva uvedených v oznámení Komisie z 13. marca 2001 pod názvom „Vytvorenie vnútorného trhu s elektrickou energiou" [COM (2001) 125 final], a to predovšetkým cieľa obmedziť vplyv narušujúci súťaž, ktorý by na relevantných trhoch mohli vykonávať verejné podniky s monopolným postavením, ktoré by prevzali kontrolu nad podnikmi pôsobiacimi v odvetviach energetiky a plynárenstva.

17 Je pravdou, že otvorenie trhov členských štátov v odvetviach energetiky a plynárenstva v priebehu posledných rokov značne pokročilo v dôsledku právnej úpravy Spoločenstva, najmä smernice Európskeho parlamentu a Rady 96/92/ES z 19. decembra 1996 o spoločnej právnej úprave vnútorného trhu s elektrickou energiou (Ú. v. ES 1997 L 27, s. 20) a smernice Európskeho parlamentu a Rady 98/30/ES z 22. júna 1998 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom (Ú. v. ES L 204, s. 1).

18 Prebratie týchto smerníc do vnútroštátneho právneho poriadku členských štátov však viedlo k asymetrickému otvoreniu jednotlivých vnútroštátnych trhov. Určité

štáty sa rozhodli pre širšie otvorenie ich trhu, ako to stanovujú tieto smernice, iné sa obmedzili na otvorenie ich trhu len presne v rozsahu uloženom týmito smernicami. Opatrenia prijaté na úrovni Spoločenstva na odstránenie tejto nerovnováhy sa však ukázali ako nedostatočné. Preto neprislúcha len orgánom Spoločenstva, ale aj členským štátom, aby bojovali proti asymetriám existujúcim v súťažných štruktúrach dotknutého trhu a proti narušeniam súťaže, ktoré môžu vyplývať z prípadného zneužitia.

19 Zákonný dekrét č. 192/2001 tak predstavoval jediný prostriedok, ktorý umožňoval vyhnúť sa tomu, aby sa taliansky trh stal cieľom špekulatívnych útokov narušujúcich súťaž zo strany verejných subjektov pôsobiacich v tom istom odvetví v iných členských štátoch a zvýhodnených ich vnútroštátnymi právnymi úpravami.

20 Otázka, ktorá je predmetom sporu v tejto veci, sa však odlišuje od problematiky vecí vedúcich k už citovaným rozsudkom Komisia/Portugalsko, Komisia/Francúzsko, Komisia/Belgicko, Komisia/Španielsko a Komisia/Spojené Kráľovstvo. V týchto veciach totiž sporné vnútroštátne opatrenia smerovali k zachovaniu vplyvu štátu a k zamedzeniu liberalizácie. Zákonný dekrét č. 192/2001 má naopak za cieľ vylúčiť vplyv štátu, keďže sa týka len verejných podnikov. Preto na túto vec nemožno použiť kritériá vypracované v už uvedených rozsudkoch.

21 Navyše, uvedený zákonný dekrét má len dočasný charakter. Uplatňuje sa len do vytvorenia plne liberalizovaného vnútorného trhu v odvetviach plynárenstva a energetiky.

22 Napokon tým, že smeruje len voči verejným podnikom, ktoré majú na ich domácom trhu dominantné postavenie, sa obmedzuje len na nevyhnutne potrebné a primerané opatrenia.

23 Podľa Komisie sú všetky tieto tvrdenia irelevantné.

24 Členské štáty nemôžu zasahovať do právomoci Spoločenstva v danej oblasti. Neprislúcha totiž vnútroštátnym vládam, ale Komisii ako ochrankyni zmlúv, aby dohliadala na správne uplatňovanie príslušných ustanovení práva Spoločenstva a namietala proti prípadným porušeniam voľnej súťaže. Jednostranné opatrenia prijaté určitými členskými štátmi pod zámienkou zabránenia narušeniam ich vlastných trhov by naopak vyvolali takéto narušenie celého trhu Spoločenstva, čo nemožno akceptovať. Predmetné vnútroštátne opatrenia majú teda prísne protekcionistický charakter.

25 Navyše sa nemožno odvolávať ani na nedostatočnosť úpravy práva Spoločenstva. Táto právna úprava bola dokonca nedávno posilnená viacerými opatreniami, najmä smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2003/54/ES z 26. júna 2003 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrickou energiou a o zrušení smernice 96/92/ES (Ú. v. EÚ L 176, s. 37) a smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2003/55/ES z 26. júna 2003 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom, ktorou sa ruší smernica 98/30/ES (Ú. v. EÚ L 176, s. 57).

Posúdenie Súdnym dvorom

26 Na úvod je vhodné pripomenúť, že článkom 56 ods. 1 ES sa vykonáva voľný pohyb kapitálu medzi členskými štátmi a medzi členskými štátmi a tretími krajinami. Na tento účel stanovuje tento článok v rámci ustanovení kapitoly Zmluvy pod názvom „Kapitál a platby", že všetky obmedzenia pohybu kapitálu medzi členskými štátmi a medzi členskými štátmi a tretími krajinami sú zakázané.

27 Hoci Zmluva pojem pohyb kapitálu a platieb nedefinuje, má pre určenie pojmu pohyb kapitálu nesporne istú výpovednú hodnotu smernica 88/361 spolu s nomenklatúrou v jej prílohe (pozri už citovaný rozsudok Komisia/Spojené Kráľovstvo, bod 39 a rozsudok zo 16. marca 1999, Trummer a Mayer, C-222/97, Zb. s. I-1661, body 20 a 21).

28 Z bodov I a III nomenklatúry v prílohe smernice 88/361, ako aj z vysvetľujúcich poznámok v nej uvedených totiž vyplýva, že priame investície vo forme účasti na podniku prostredníctvom nadobudnutia akcií, ako aj nadobudnutie cenných papierov na kapitálovom trhu predstavujú pohyb kapitálu v zmysle článku 56 ES. Podľa uvedených vysvetľujúcich poznámok sa priama investícia vyznačuje najmä možnosťou efektívnej účasti na riadení spoločnosti a jeho kontrole.

29 S prihliadnutím na tieto skutočnosti je potrebné skúmať, či zákonný dekrét č. 192/2001, ktorý stanovuje automatické vylúčenie hlasovacích práv spojených s účasťou vo výške viac ako 2 % základného imania podnikov pôsobiacich v odvetviach energetiky a plynárenstva, pokiaľ túto účasť nadobudnú verejné podniky s dominantným postavením, ktorých účastiny nie sú kótované na

regulovaných finančných trhoch, zakladá obmedzenie pohybu kapitálu medzi členskými štátmi.

30 V tejto súvislosti je vhodné konštatovať, že vylúčenie hlasovacích práv, ktoré predvída tento dekrét, znemožňuje dotknutej kategórii verejných podnikov efektívnu účasť na riadení a kontrole talianskych podnikov pôsobiacich na trhoch elektrickej energie a zemného plynu. Keďže cieľom, ktorý sleduje zákonný dekrét č. 192/2001, je zabránenie „útokov narušujúcich súťaž zo strany verejných subjektov pôsobiacich v tom istom odvetví v iných členských štátoch", má to za následok, že najmä verejné podniky usadené v iných členských štátoch sú odrádzané od nadobudnutia akcií v talianskych podnikoch pôsobiacich v odvetví energetiky.

31 Z uvedeného vyplýva, že vylúčenie hlasovacích práv stanovené v zákonnom dekréte č. 192/2001 zakladá obmedzenie voľného pohybu kapitálu, ktoré je v zásade zakázané článkom 56 ES.

32 Toto tvrdenie nemôže oslabiť ani skutočnosť, že zákonný dekrét č. 192/2001 smeruje len voči kategórii verejných podnikov, ktoré majú na ich domácom trhu dominantné postavenie. Ustanovenia Zmluvy týkajúce sa voľného pohybu kapitálu totiž nerozlišujú ani medzi verejnými a súkromnými podnikmi, ani medzi podnikmi s dominantným postavením a podnikmi, ktoré takéto postavenie nemajú.

33 Navyše talianska vláda nemôže tvrdiť, že keďže sú ustanovenia smernice 2004/39, ktoré za určitých podmienok pripúšťajú obmedzenie hlasovacích práv spojených

s určitými akciami, zlučiteľné s ustanoveniami Zmluvy o voľnom pohybe kapitálu, platí to isté aj pre zákonný dekrét č. 192/2001. Táto smernica, ktorá bola prijatá v rámci slobody usadiť sa a nie, ako tvrdí talianska vláda, v súvislosti s článkom 56 ES, sa začleňuje do odlišného a veľmi špecifického rámca, a to konkrétne k prijímaniu cenných papierov na kótovanie na regulovaných trhoch. Obmedzenia hlasovacieho práva sú tam stanovené len ako sankcie za nedodržanie zákonných ustanovení. Tieto obmedzenia teda na rozdiel od zákonného dekrétu č. 192/2001 nie sú takej povahy, aby mohli odrádzať podniky z iných členských štátov od nadobudnutia účasti na určitých domácich podnikoch. Ďalej, pokiaľ ide o články 85 až 97 smernice 2001/34, tieto upravujú len informačné povinnosti pri nadobúdaní a prevode významného podielu na spoločnosti, ktorej akcie sú kótované na burze, a povinnosť členských štátov stanoviť primerané sankcie pri prípad porušenia týchto povinností. Opatrenia, ktoré členské štáty prijali v tejto súvislosti, však pre túto vec nie sú relevantné.

34 Ďalej je potrebné skúmať, či môže byť obmedzenie voľného pohybu kapitálu odôvodnené vzhľadom na ustanovenia Zmluvy.

35 V tejto súvislosti je vhodné pripomenúť, že voľný pohyb kapitálu možno ako základnú zásadu Zmluvy obmedziť na základe vnútroštátnej právnej úpravy len z dôvodov uvedených v článku 58 ods. 1 ES alebo z naliehavých dôvodov všeobecného záujmu. Navyše na to, aby mohla byť vnútroštátna právna úprava takto odôvodnená, musí byť spôsobilá zabezpečiť uskutočnenie ňou sledovaného cieľa a nemôže prekročiť to, čo je na jeho dosiahnutie potrebné vzhľadom na splnenie kritéria proporcionality (pozri rozsudky zo 4. júna 2002, Komisia/Belgicko, už citovaný, bod 45 a zo 7. septembra 2004, Manninen, C-319/02, Zb. s. I-7498, bod 29).

36 Talianska vláda tvrdí, že trhy s elektrickou energiou v Taliansku boli pre súťaž otvorené v dôsledku procesu liberalizácie a privatizácie. Zákonný dekrét č. 192/2001 slúži na ochranu zdravých a spravodlivých podmienok súťaže na týchto trhoch. Umožňuje zabrániť tomu, aby bol taliansky trh až do skutočnej liberalizácie odvetvia energetiky v Európe cieľom útokov narušujúcich súťaž zo strany verejných subjektov pôsobiacich v tom istom odvetví v iných členských štátoch a zvýhodnených ich vnútroštátnymi právnymi úpravami, ktoré im zachovali ich privilegované postavenie. Získanie kontroly nad podnikmi pôsobiacimi na talianskom trhu elektrickej energie a zemného plynu zo strany takýchto verejných podnikov by mohlo zmariť úsilie talianskych orgánov o otvorenie odvetvia energetiky pre súťaž.

37 Ako Súdny dvor v tejto súvislosti už rozhodol, záujem o posilnenie súťažnej štruktúry predmetného trhu vo všeobecnosti nemôže predstavovať platné odôvodnenie obmedzení voľného pohybu kapitálu (pozri už citovaný rozsudok Komisia/Portugalsko, bod 52).

38 V každom prípade sa majú uplatniť ustanovenia nariadenia Rady (ES) č. 139/2004 z 20. januára 2004 o kontrole koncentrácií medzi podnikmi (Ú. v. ES L 24, s. 1). V tejto súvislosti je vhodné pripomenúť, že predmetná právna úprava sa uplatňuje len na verejné podniky, ktoré už majú dominantné postavenie na ich domácich trhoch. V súlade s článkom 2 ods. 3 nariadenia č. 139/2004 však Komisia zakáže koncentrácie s významom pre celé Spoločenstvo, ktoré značne narušia účinnú hospodársku súťaž na spoločnom trhu alebo jeho podstatnej časti, „najmä v dôsledku ... posilnenia už existujúceho dominantného postavenia".

39 Talianska vláda sa ďalej odvoláva na potrebu zabezpečiť zásobovanie elektrickou energiou v Taliansku.

40 Aj keď potreba zabezpečenia zásobovania elektrickou energiou môže za určitých podmienok odôvodniť obmedzenia základných slobôd vyplývajúcich zo Zmluvy (pozri rozsudky z 10. júla 1984, Campus Oil a i., 72/83, Zb. s. 2727, body 34 a 35 a Komisia/Belgicko, už citovaný, bod 46), talianska vláda nepreukázala, do akej miery je obmedzenie hlasovacích práv, ktoré smeruje len voči presne vymedzenej kategórii verejných podnikov, nevyhnutné na dosiahnutie predmetného cieľa. Najmä neobjasnila dôvod, prečo by malo byť nevyhnutné, aby boli akcie podnikov pôsobiacich v Taliansku v odvetví energetiky držané súkromnými akcionármi alebo verejnými akcionármi, ktorých akcie sú kótované na regulovaných finančných trhoch, aby tak predmetné podniky mohli zabezpečiť dostatočné a neprerušené zásobovanie elektrickou energiou a zemným plynom na talianskom trhu.

41 Talianska vláda teda nepreukázala, že zákonný dekrét č. 192/2001 je nevyhnutný na zabezpečenie zásobovania elektrickou energiou vo vnútri krajiny.

42 Preto je potrebné určiť, že Talianska republika si nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 56 ES, tým, že ponechala v platnosti zákonný dekrét č. 192/2001, ktorý stanovuje automatické vylúčenie hlasovacích práv spojených s účasťou vo výške viac ako 2 % základného imania podnikov pôsobiacich v odvetviach energetiky a plynárenstva, pokiaľ tieto účasti nadobudnú verejné podniky, ktorých účastiny nie sú kótované na regulovaných finančných trhoch a ktoré majú na ich domácom trhu dominantné postavenie.

O trovách

43 V súlade s ustanovením článku 69 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Komisia navrhla zaviazať Taliansku republiku na náhradu trov konania a keďže táto nemala úspech vo svojich dôvodoch, je preto opodstatnené zaviazať ju na náhradu trov konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol a vyhlásil:

1. **Talianska republika si nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 56 ES, tým, že ponechala v platnosti zákonný dekrét (decreto-legge) č. 192 z 25. mája 2001, premenený na zákon č. 301 z 20. júla 2001 o naliehavých ustanoveniach na zachovanie procesov liberalizácie a privatizácie osobitných oblastí verejných služieb (legge č. 301, recante disposizioni urgenti per salvaguardare i processi di liberalizzazione e privatizzazione di specifici settori dei servizi pubblici), ktorý stanovuje automatické vylúčenie hlasovacích práv spojených s účasťou vo výške viac ako 2 % základného imania podnikov pôsobiacich v odvetviach energetiky a plynárenstva, pokiaľ tieto účasti nadobudnú verejné podniky, ktorých účastiny nie sú kótované na regulovaných finančných trhoch a ktoré majú na ich domácom trhu dominantné postavenie.**

2. **Talianska republika je povinná nahradiť trovy konania.**

Podpisy